EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Gent | Laura Serrat | Actualitzat el 06/08/2018 a les 11:26

Els vigilants dels llibres

INSTANT / INSTANTÃ€NIES.Â Una tarda de novembre de l'any 1932 plovia a Manresa. PilarÃ-n Bertran caminava sota la pluja i es dirigia a la Biblioteca Popular de la ciutat, situada en una sala de l'institut LluÃ-s de Peguera. En un racÃ³, va trobar una colla d'infants que jugaven. Ella era la bibliotecÃ ria i tenia la intenciÃ³ d'encomanar l'amor pels llibres a la mainada. Â«AprofitarÃ© la pluja per fer-los entrarÂ», va pensar. Quan els va tenir a dins, els va ensenyar a buscar paraules al diccionari i va percebre que aquella tarda als nens se'ls havia obert un mÃ³n nou.Â

Foto: Francesc González (Instagram: @tupaker)

La bibliotecària va afegir aquesta anècdota en un dietari. Ella i d'altres bibliotecàries van narrar el dia a dia de la Biblioteca Popular des de l'obertura el 1928 fins al trasllat al Casino, a finals dels anys 90. A cop d'ull, explicar el que succeeix dins d'una sala de lectura pot semblar monòton. Però els "Dietaris de la Biblioteca Popular" demostren que un espai petit es pot convertir en un mirall del que va ser la Segona República, la Guerra Civil o el franquisme. «Els Dietaris són una autèntica crònica de la ciutat», sosté Pep Castilla, professor d'història del Peguera. Ell, juntament amb Joaquim Aloy, han posat els Dietaris a l'abast del públic des del web: "Dietari de la Biblioteca Popular de Manresa", que ofereix transcripcions des del 1928 fins al 1939.

Pep Castilla explica que per als historiadors és difícil trobar fonts primàries tan neutrals com aquests Dietaris. A més, «les bibliotecàries no es limitaven a descriure que la sala estava plena o buida sinó que explicaven el perquè», remarca Castilla. Durant la Guerra Civil, expressaven la seva tristor en veure la sala buida, a causa de la mobilització dels homes al front. Pep Castilla també explica que un dels temes més recurrents als Dietaris són els infants. «Elles anotaven que els més petits feien soroll i tiraven petards, però també que algun d'ells mostrava interès per la lectura», destaca Castilla. Assegura que la intenció de les bibliotecàries era encomanar l'amor per la cultura i els llibres.

«Si ara hagués d'escriure un dietari quedaria demostrat que a la sala de llibres de l'Institut cada dia és una aventura", sosté el Jaume, responsable actual de la Biblioteca de l'institut Lluís de Peguera, l'espai que havia acollit la Biblioteca Popular. Remarca que hi ha elements de la sala que contenen molta vida, com ara el mostrador de fusta o alguns llibres vells que guarda amagats al seu despatx. Fulleja les pàgines desgastades i diu que estima els llibres. «M'agradaria encomanar aquesta estima als alumnes perquè hi ha llibres que estan plens de pols", assegura. La biblioteca de l'Institut té 14.394 exemplars, però el Jaume remarca que les consultes són minses. «Fa uns anys els llibres tenien més moviment, però ara els sembla que tot ho poden trobar a internet», afegeix. Considera que les millors respostes les donen els llibres, «quan el tema cercat t'interessa de debò", sosté.

La majoria de tardes, però, l'espai de lectura s'omple d'alumnes que fan els deures. El Jaume roman al seu despatx i cada cert temps truquen a la porta de vidre. Són estudiants que el venen a saludar o bé a fer-li una consulta. «Són com els meus fills», expressa mentre li vibren els ulls. Ha aconseguit guanyar-se la confiança d'uns quants i remarca que força nois i noies tenen problemes a casa o bé estan preocupats pels estudis. «Vull convertir la biblioteca en un espai de pau per a ells», afirma. De la mateixa manera que Pilarín Bertran fa gairebé noranta anys va aixoplugar aquells infants de la pluja.